

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Altmış ikinci İnikat
30 . IV . 1958 Çarşamba

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	328	5. — Sualler ve cevaplar	344
2. — Havale edilen evrak	329	A — Tahrirî sualler ve cevapları	344
3. — Yoklama	329	1. — Kars Mebusu Kemal Güven'in, Tuzluca ve Digor kazalarında ortaokul açılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair sualine Maarif Vekili Celâl Yardımcı' nın tahrirî cevabı (7/101)	344
4. — Müzakere edilen maddeler	329	2. — Ankara Mebusu Mehmet Ali Cerit- oğlu'nun, Beypazarı kazasına bağlı bâzı köylerde halka toprak tevzinin düşünülüp düşünülmediğine dair sualine Devlet Ve- kili Muzaffer Kurbanoglu'nun tahrirî ce- vabı (7/117)	345:346
1. — Trabzon Mebusu Mahmut Goloğ- lu'nun, Türkiye Cumhuriyeti Emekli San- cığ Kanununun 53 ncu maddesine bir fık- ra eklenmesi hakkındaki 6741 sayılı Kanu- nun muvakkat maddesinin tefsiri hakkında takriri ve Maliye ve Bütçe encümenleri maz- bataları (4/18)	329:330		
2. — İmar ve İskân Vekâleti kuruluş ve vazifeleri hakkında kanun lâyihası ve Nafta, Dahiliye ve Bütçe encümenleri maz- bataları (1/128)	330:344		

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Başvekil Adnan Menderes'in, Uzak - Doğu'ya yapacağı seyahat dolayısıyla avdetlerine kadar Başvekilliğe, Millî Müdafaa Vekili Etem Menderes'in ve refakatinde bulunacak Hariciye Vekiline, Dahiliye Vekili Namık Gedik'in, Basın - Yayın ve Turizm Vekiline de, Devlet Vekili Emin Kalafat'ın;

Yurt dışına gidecek olan Ziraat Vekili Nedim Ökmen'in dönüşüne kadar kendisine, Devlet Vekili Muzaffer Kurbanoğlu'nun vekillik edeceklerine dair Riyaseti Cumhur tezkereleri okundu.

«Su mahsulleri kanunu lâiyhası», Başvekâletin talebi üzerine, geriverildi.

Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsü Teşkilât kanunu lâiyhasını görüşmek üzere, Muvakkat Encümen teşkili kabul olundu.

İmar ve İskân Vekâleti kuruluş ve vazifeleri hakkındaki kanun lâiyhasının üçüncü maddesi üzerinde görüşüldü.

30 . IV . 1958 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili
Bursa Mebusu
Agâh Erozan

Kâtip
Kırklareli Mebusu
Mehmet Ali Ceylân
Kâtip
Zonguldak Mebusu
Mustafa Saraç

Sualler

Şifahi sualler

1. — Ankara Mebusu Recep Dengin'in, Maden Hurdacılığı T. A. Ş. nin 1956 yılındaki faaliyetine dair şifahi sual tavriri Sanayi Vekâletine gönderilmiştir. (6/141)

2. — Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, Trabzon'un Çaykara kazasının Şerah köyünde nahiye teşkilâtı kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair şifahi sual tavriri Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. (6/142)

3. — Van Mebusu Ferid Melen'in, paramızın dış değerinde değişiklik yapılacağı hakkındaki söylentilerin doğru olup olmadığına dair şifahi sual tavriri Maliye Vekâletine gönderilmiştir. (6/143)

4. — Sivas Mebusu Yalçın Kocabay'ın, 1 ve 18 Nisan 1958 tarihleri arasında eenebi bandıralı gemilerle gelen turistlerin adedine ve bıraktıkları döviz miktarına dair şifahi sual tavriri Basın - Yayın ve Turizm Vekâletine gönderilmiştir. (6/144)

5. — Ankara Mebusu Selim Solay'ın, Kızılcahamam kazasındaki memurlardan yarım fazlasının başka yerlere nakledildiklerinin doğru olup olmadığına dair şifahi sual tavriri Başvekâlete gönderilmiştir. (6/145)

Tahrirî sualler

1. — Ankara Mebusu İsmail İnan'ın, Devlet sektöründe çalışan işçilere yapılan ilâve tediye-lerin zamanında ödenip ödenmediğine dair tahrirî sual tavriri Başvekâlete gönderilmiştir. (7/132)

2. — Burdur Mebusu Âlim Sipahi'nin Adapazarı'nda mevcut matbaalardan her birine 1956 - 1958 yıllarında tahakkuk ettirilen Gelir veya Esnaf Vergisi miktarına dair tahrirî sual tavriri Maliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/133)

3. — Burdur Mebusu Âlim Sipahi'nin, Adapazarı'ndaki matbaaların adedine, faaliyet durumlarına ve 1956 - 1958 yıllarında bu matbaalara tahsis edilen kâğıt miktarına dair tahrirî sual tavriri Sanayi Vekâletine gönderilmiştir. (7/134)

4. — Çankırı Mebusu Dursun Akçaoğlu'nun, kereste ve yakacak ihtiyacının dahilî imkânlarla karşılanıp karşılanmadığına ve bir senede yetiştirilen ağaç miktarına dair tahrirî sual tavriri Ziraat Vekâletine gönderilmiştir. (7/135)

5. — Çankırı Mebusu Dursun Akçaoğlu'nun, tomruk ve kereste fiyatlarının yükselmesi muvacehesinde ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair tahrirî sual tavriri Ziraat Vekâletine gönderilmiştir. (7/136)

6. — Çankırı Mebusu Dursun Akçaoğlu'nun, tomruk ve kereste fiyatlarının kontrolü ve dondurulması hususunda ne gibi tedbirler alındığına dair tahrirî sual tavriri Ticaret Vekâletine gönderilmiştir. (7/137)

7. — Ankara Mebusu Selim Soley'in, 14 Mayıs 1950 tarihinden beri Vasıtalı ve Vasıtasız vergilerle bazı maddelere ne kadar zam yapıldığına dair tahrirî sual tavriri Maliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/138)

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyiha

1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyeti Reisliği kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası (1/191) (Dahiliye ve Bütçe encümenlerine)

Teklifler

2. — Ankara Mebusu Selim Soley'in, Tapu-

lama Kanununun 6335 sayılı Kanunla değiştirilen 13 ncü maddesinin (D) fıkrasının tadili hakkında kanun teklifi (2/165) (Adliye ve Dahiliye encümenlerine)

3. — Rize Mebusu Ahmet Morgil'in, Maarif Vekâletine bağlı her çeşit resmî orta ve yüksek dereceli okullar öğretmenleri ile öğretmenlikten gelip Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtında çalışmakta olanların maaş dereceleri hakkında kanun teklifi (2/166) (Maarif ve Bütçe encümenlerine)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,10

REİS — Reisvekili Ağâh Erozan

KATIPLER : Mehmet Ali Ceylân (Kırklareli), İhsan Gülez (Bolu),

3. — YOKLAMA

REİS — Ekseriyetin tesbiti için yoklama yapacağız.

(İstanbul mebuslarına kadar yoklama ya-

pıldı.)

REİS — Celseyi açıyorum, efendim.

4. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 53 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki 6741 sayılı Kanununun muvakkat maddesinin tefsiri hakkında tavriri ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (4/18) (1)*

(Bütçe Encümeni mazbatasını okundu.)

REİS — Mazbata üzerinde konuşmak isteyen var mı? Buyurun Mahmut Goloğlu.

MAHMUT GOLOĞLU (Trabzon) — Muhterem arkadaşlarım, kısaca arz edeceğim.

5434 sayılı Kanuna göre Türkiye'de mâlûlen emeklilik bir tek müddete tâbi idi ve 15

sene idi. Bilâhara çıkan 6741 sayılı Kanun mâlûlen emeklilik müddetinde bir değişiklik yapmış ve ağır mâlûliyeteye duçar olan, muhtac olup da başkası tarafından bakılmadığı takdirde yaşayamıyacak olan ve geçimi için çalışmak imkânına sahip bulunmayan mâlûlleri 5 seneye tâbi tutmuştur. Ve bunlara 15 seneyi doldurmuş gibi maaş bağlanmaktadır.

Ayrıca, bu kanunun koyduğu hükmün vatandaşlar arasında ikilik yaratmamasını temin için de bir muvakkat madde konmuş ve bu hükümden evvel ağır derecede mâlûl olup beş senesini doldurup da 15 seneyi doldurmadığı için maaş bağlanamamış olanlarada bundan sonrakiler gibi maaş bağlanır, denmiştir. Emekli Sandığı (burdan evvelki) tâbirini; 6741

(1) 90 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

sayılı Kanunu tadil eden 5434 sayılı Kanun 1950 senesinde meriyete girmiş olması sebebiyle «1950 ye kadar hüküm ifade eder» diye içtihatla bulunmuştur. Maliye Vekâleti bunun böyle olmadığını, 1950 den evvelkilerin de bu hükmün şumulüne girmiş olacağını bildirmiş olmasına rağmen, tatbikat da bu yolda devam ettiğinden, tarafımdan verilen bir önerge ile Yüksek huzurunuzda getirilmiştir. Bütçe ve Maliye encümenleri (bundan evvelki) tâbirinin 1950 senesi ile tahdid edilmesine imkân olmadığını 1950 den evvelkiler de bundan faydalanması icabettiğinden tefsire dahi lüzum olmadığı yolunda bir rapor vermiştir.

Bu raporların kabulü halinde mesele hakikate ve hukuka uygun olarak halledilecektir. Bendenizin de istirhamım, raporun aynen kabulüdür. Yalnız burada baskı hatası olarak Bütçe Encümeni mazbatasında «etmesinden» kelimesi «etmemesinden»; 3 nü sayfada «bağlanmamış» kelimesi «bağlanamamış» olarak tashih edilerek raporun aynen kabulünü rica ederim.

REİS — Mazbata hakkında başka söz istiyen var mı? Yok.. Söz istiyen olmadığına göre Mahmut Goloğlu arkadaşımızın belirttiği veçhile «etmesinden» kelimesinin «etmemesinden» ve «bağlanmamış» kelimesinin «bağlanamamış» şeklinde tashihi ile mazbatayı reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Mazbata kabul edilmiştir.

2. — *İmar ve İskân Vekâleti kuruluş ve vazifeleri hakkında kanun lâyihası ve Nafia, Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/128)*

REİS — Efendim, bu lâyihaın 3 nü maddesi üzerinde söz bitmiş, verilen takrirler, karar nı sabı olmadığından oyunuzda arz edilememiştir. Bu itibarla takrirleri okuyup reyinize arz edeceğiz. Yalnız arkadaşımız usül hakkında söz talebettiği için tercihan kendisine söz veriyorum, buyurun.

ASİM EREN (Niğde) — Muhterem arkadaşlar, usül hakkında söz alıp Heyeti Umumiye de her hangi bir mebus arkadaşı, bir encümeni veya bir vekili Dahili Nizamnameye riayete davet etmek benim için hakikaten ağırdır. Bununla beraber maalesef İmar, İskân Vekâleti Kuruluş ve vazifeleri hakkındaki kanun lâyihasının gerek hazırlanmış, gerek bize getiriliş şekilleri üzerinde Dahili Nizamnameye uymayan nok-

talarını belirtmeyi, bu Yüksek Meclise, teamülere aykırı, Dahili Nizamnameye uymaz şekillerle gelmenin yolunu kapatmak için, lüzumlu gördüm. Filhakika arz etmek istediğim nokta şudur :

Geçen son celsede vâkı mâruzatımıza karşı Bütçe Encümeni adına konuşan Şevki Erker arkadaşımız, lâyihaın en son Bütçe Encümeninden geçmesi hasabıyla, Bütçe Encümeninin mah olduğunu ve binaenaleyh bu bakımdan diğer encümenlerin yaptıkları tadiller hakkında izahat vermelerine mahal olmadığını ifade ile şahsımı istihdaf eden bâzı şeyler söylediler. Bunun için kendilerini Dahili Nizamname hususunda ikaza mecbur kalacağımı.

Dahili Nizamnamenin 35 nei maddesinin 3 nü bendi bir kanun teklifi veya lâyihasında yapılmış olan tadillerin, bu tadili yapan encümence müdafaa edilmesini katî, sarih ve âmîr bir hükümle emreder.

Bu böyle iken hiçbir encümen karşımıza gelip de tadil ettiği maddenin tadil sebeplerini izah etmediği gibi, bu sebeplerin çoğunu, maalesef bize getirdikleri esbabı mucibe mazbatasında da göstermemişlerdir. Biz; «Elmâna fi batnişşair» kabîlinden, yapılmış olan tadilâtın hangi sebeplere istinadettiğini nereden ve nasıl bileceğiz?

Açımız esbabı mucibe mazbatasını arkadaşlar, meselâ, müzakere mevzuu olan üçüncü maddeye ait sebepler arasında Nafia Encümenince hiçbir zaman, yapılan tadilâtın dayandığı sebepler gösterilmediği gibi, ondan sonraki encümenler de aynı yola ittiba etmek suretiyle maalesef açık bir şekilde, Nizamnamei Dahili-nin 66 nei maddesinde emredilmiş olan; (Muhik, müdellel, vesikalara müstenit bir esbabı mucibe getirilmesi mecburiyetinden, tegafül eylemişlerdir. Netice itibariyle böyle bir teamülün Meclisi Âlinin teşriî hayatında yer etmesini bendeniz gibi sizlerin de kabul etmeyeceğine kaani olarak huzurunuzda geldim. Arkadaşlar, bendenize sitem ederlerken bu ihmalin üzerinde durmuyorlar. Evet ben tekrar soruyorum; bize kim hitab ediyor? İki saat burada sayfalar dolusu yazılmış olan beyanat 20 dakikayı aşdı. Yani Dahili Nizamnameyi aşarak okundu. Bu beyanat kimin namına idi? Bütçe Encümeni namına müdafaa hakkı kendilerine

verilmiş değildir. Dahili Nizamname bakımından Bütçe Encümeni namına bir vekilin müdafaa salâhiyetleri yoktur. Bendenizi davet ettikleri esaslar hangi esaslardır, anlıyamadım. Dahili Nizamname hepimizi riayete davet ediyor. Hükümet vekili çıksın ancak kendisi müdafaa etsin. ondan evvel onu müdafaa edecek bir şeyleri kalmamıştır. Kaldı ki, encümenler, Nafıadan itibaren başlamak suretiyle, Hükümet lâyihası üzerinde tadil ettikleri muhtelif ve esaslı prensip meselelerini, neden tadil ettiklerini esbabı mucibe mazbatasında yazmadıklarına göre en geç olarak huzurunuzda izah buyursunlar. Ben, işte bunu istiyorum.

Benim istirhamım Hükümeti de, onu takib eden sayın encümen sözcülerini de, encümen âzalarını da Dahili Nizamnamenin 35 ve 66 ncı maddelerinde yazılı hususlara davet etmektir. 87 ncı maddeye göre bir vekile istediği kadar konuşma salâhiyeti verilir ama müdafaa edeceği bir şey olursa. Kendi malı olmadan Bütçe Encümeninin malı olan bir şey için iki saat burada konuşmasını, 20 dakikalık müddetini aşarak konuşma salâhiyetini nereden almıştır? Dahili Nizamname buna müsait değildir.

Mâruzatım bundan ibarettir. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

REİS — Müsaade buyurun. Efendim; arkadaşımız bir usul meselesi ortaya atmıştır. Bu itibarla, Dahili Nizamname gereğince; usul hakkında, lehte ve aleyhte ikişer arkadaşım konuşması mümkündür.

Başka söz isteyen arkadaşımız var mı?... Usul meselesi halledilmedikçe esas meseleye geçemiyecöğüz.

Arkadaşımız, Dahili Nizamnamenin 35 ncı maddesine göre mazbatayı evvelemede alâkalı encümenin müdafaaasını yapmasını ve esbabı mucibeye taallük eden hususatın 66 ncı madde gereğince, Riyaset müzakereye başlamadan evvel keyfiyetin tezekkür edilmesi ve müzakere edilerek halledilmesini istemektedir.

Yalnız Dahili Nizamnamenin 35 ncı maddesinin birinci fıkrası der ki : «Bir lâyiha veya teklifi, Heyeti Umumiyede, başlıca aidolduğu encümen müdafaa eder.»

Burada esas encümen; Bütçe Encümeni olduğuna göre Bütçe Encümeni üzerine alması tabiidir. 35 ncı maddenin ikinci fıkrası; diğer encümenlerde kendilerine taallük eden hususu her zaman

için Mecliste müzakere esnasında müdafaa etmek yetkisini tanımaktadır. Bu itibarla ortada kaybolmuş bir hak mevzuubahis değildir. Arkadaşımızın 66 ncı madde üzerindeki beyanlarının kanunun müzakeresinin başladığı birinci celsede dermeyan etmesi lâzımgelirdi. Dahili Nizamname 66, fıkra 8. Bu itibarla talep ve iddiaları üzerinde şu anda durmak mümkün değildir.

ASIM EREN (Niğde). — Bizim her zaman usul hakkında konuşmaya hakkımız vardır.

REİS — İmar ve İskân Vekili, buyurun.

İMAR VE İSKÂN VEKİLİ MEDENİ BERK (Niğde) — Muhterem arkadaşlar; mevzu müzakere olan kanun lâyihasının 3 ncü maddesinde, Asım Eren arkadaşımızın izah ettikleri gibi, büyük bir değişiklik yapılmamıştır. Lâyihanın üçüncü maddesine bakılırsa değişikliğin bu maddenin (T) ve (G) fıkralarına inhisar ettiği görülür. Bu değişikliğin esası şudur : Geçen celsede Hükümet tasarısında Şevki Erker arkadaşımızın izah ettikleri gibi, imar mevzuu içine iskân da eklenmek suretiyle, tasarı huzurunuzda getirilmişti. Nafıa Encümeni iskân mevzuundan toprak mevzuunun ayrılamıyacağını göreyerek toprak mevzuunu da ilâve etmiş ve bu suretle Hükümet tasarısı içinde bulunan İskân Umum Müdürlüğünden ayrı olarak vekâlet teşkilâtı içinde bir de Toprak ve İskân Umum Müdürlüğü teşkilâtı lüzumsuz görülmüştür. Tasarıdaki esas değişiklik buradadır. Tasarının heyeti umumiyesi tetkik edildiği zaman görülür ki, ne bütçe, ne de Dahiliye Encümeni bu espriden başka bir değişiklik yapmamıştır. Yalnız Plânlama Umum Müdürlüğü vazifeleri arasında bulunan bölge plânlarında bir metin değişiklik, yapılmış, diğer kısımlarındaki değişiklik doğrudan doğruya Toprak ve İskân Umum Müdürlüğü ilâve edildiği için bu madde bünyesinden çıkarılmıştır.

Asım Eren arkadaşımız, tasarının ilk müzakeresi sırasında verdiğim izahatın yirmi dakikadan fazla olduğunu iddia ettiler.

Bu kanunur hangi zaruretler tahtında hazırlandığını mevzu kuruluşun nelerden ibaret olduğunu, 14 hâtip arkadaş konuştuktan sonra izah etmek mecburiyetinde kaldım. Gerçi tasarının encümenlerin malı olmuştur, fakat Hükümette mensup bir arkadaşımız olmam sıfatıyla ileri

sürülen iddiaları cevaplamam kadar da tabii bir şey olamazdı.

Üçüncü maddede mucibi münakaşa olan husus, şimdye kadar vekâletler bünyelerinde bulunan ve aşağı - yukarı aynı umum müdürlük ve aynı reislikleri ihtiva eden bir teşkilâtın kurulmasından baredir. Bunun münakaşa edecek bir tarafı yoktur kanaatindeyiz.

REİS — Başka söz isteyen var mı, efendim?

SÜLEYMAN KURANEL (Gaziantep) — Nafia Encümeni adına söz istiyorum.

REİS — Buyurun, efendim.

NAFIA ENCÜMENİ REİSİ SÜLEYMAN KURANEL (Gaziantep) — Muhterem arkadaşlar, kanun ilk defa Nafia Encümeninde görüşülmüş, encümenimiz bu kanun üzerinde ehemmiyetle durmuş, Yapı İşleri Reisliği ile diğer bazı vekâletlerin bünyelerinde bulunan heyeti fenniyelerin bu vekâlete bağlanması hususunda bazı temaslar yapmış, bunun bugün için lüzumsuz olduğuna kaani olduğundan sarfınazar etmiştir. Yalnız İskân Umum Müdürlüğünün bünyesinde bulunan toprağın da bu vekâlete bağlanması birçok sebeplerden dolayı uygun görülmüş. Nitekim bunun mucip sebeplerini Bütçe Encümeni sözcüsü arkadaşımız burada uzun uzadıya izah ettiğinden ve heyeti umumiyesi görüşülürken söz alan hatipler bu hususta tatmin edici izahat verdiklerinden ve Dahiliye Encümeni ile Nafia Encümeninin kabul ettiği prensipleri, yaptığı tadil ve ilâveleri Bütçe Encümeni de kabul ettiğinden biz Nafia Encümeni olarak çıkıp da sizleri rahatsız etmemek ve fazla zamanınızı almamak için ayrıca bir şey söylemekten tevakkî ettik. Bu sebeple de kanunun heyeti umumiyesi üzerine aramızda bir ihtilâfımız olmadığından Bütçe Encümeninin bu husustaki mütalâasına da iştirak ettik.

Asım Eren arkadaşımız, mütemadiyen çıkıp yaptığı konuşmalarda; «Hükümetle encümenler arasında ve encümenlerinin birbirleri arasında birtakım ihtilâflar mevcuttur. Bu encümenler neden çıkıp da tadil ettikleri hususlar hakkında noktai nazarlarını izah etmiyorlar», diye ısrar etmektedir. Ben bu sebeple söz almış bulunuyorum. Hükümetle encümenler arasında, encümenlerin birbiri arasında kanunun maddeleri ve heyeti umumiyesi üzerinde ihtilâf bulunması değişiklik yapılması gayet tabiidir. Böyle olmasa o

zaman kanunun encümenlere gelmesine ihtiyaç yoktur.

Son olarak Bütçe Encümeninin üçüncü maddesi Nafia Encümeninin 3 ncü maddesi olduğundan noktai nazarlarına iltihak etmiş bulunuyoruz.

ASIM EREN (Niğde) — Söz istiyorum.

REİS — Usul hakkında mı konuşacaksınız?

ASIM EREN (Niğde) — Evet, efendim.

REİS — Peki, buyurun efendim.

ASIM EREN (Niğde) — Muhterem arkadaşlar, huzuru âlinizde demin mazbatadan paragraflar okumamak suretiyle, mâruzatımı ifade ederken vaktinizi fazla almamak için, kısa kesmiştim. Fakat arkadaşlarca beyan buyurulan husus, izah etmekten ziyade intakı hak kabilindi.

REİS — Beyefendi, biraz evvel beyan buyurduğunuz usul meselesi halledilmiştir. Tekrar ikinci bir usul meselesi ortaya atıyorsanız, devam edin.

ASIM EREN (Devamla) — Usul meselesi hakkında vekile ve Nafia Encümeni Sözcüsünün son sözlerine cevap vereceğim, efendim. Nafia Encümeni sözcüsü arkadaşımıza evvelâ hitab ediyorum.

Verilen lâyiha broşürüne göre ilk defa Nafia Encümeninden geçmiş, Bütçe Encümeninden geçmemiştir. Nasıl olur da Nafia Encümeni sözcüsü arkadaşımız; «Bütçe Encümeninin teklifine iştirak ediyoruz» der. Bütçe Encümeni muahhar bir encümen olduğuna göre kendisinin Bütçe Encümeninin esbabı mucibesine iktifa ettiğini söylemesi vâkıalara aykırıdır. Kaldı ki, Nafia Encümeninin yaptığı bazı tadilâtın esbabı mazbatada bulunmamaktadır. Mesele huzuru âlinize gelip de bendeniz ikaz ettikten sonra tavazzuh etmiştir. 66 ncı maddenin Meclisi Âlide hakikaten bir teamül halinde yerleşmesini temenni ederim. Hangi encümen - burada olduğu gibi - Hükümetin lâyahasını tadil etmişse sebebini delil ve vesikalara müstenidolarak bize izah etmesi lâzımdır.

Nafia Encümeni mazbatasında meselâ 2, 3, 5, 6, 8 ve 10 ncü maddeleri ve iki muvakkat maddede kısmen tadil ve kabul ettiğini bildirmiştir. Bütçe Encümeni ise hiçbir sarahat göstermemiştir mazbatasında.

Evvel emirde müdellel olarak mazbata yazılması suretiyle Dahilî Nizamnamenin tatbikatını

bu noktada istiyorum. Yoksa başka bir şeyden bahsetmiyorum.

Sayın Vekil burada bâzi şeyleri ancak şimdi izah buyurdular. Müsaade etsinler de buna yine kendilerinin hakkı yoktur, diyeceğim. Bütçe Encümeni adına konuşan Şevki Erker arkadaşımın eğer dediği doğru ise (ki doğru olması lâzımdır, çünkü lâyiha Bütçe Encümeninin malıdır) tenkidlere ve sorulara Bütçe Encümeninin cevap vermesi gerekir. Yok öyle değilse, ne bugünkü hareketleri, ne de evvelki celsedeki hareketleri vâkıalara ve mevzuata uygun değildir. Meclisi Âli bu dahilî mevzuatla mukayyettir zannediyorum. Hürmetlerimle.

REİS — Bütçe Encümeni adına Sebati Ataman, buyurun.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlar, bundan sonra cereyan edecek müzakerelerde arkadaşımın sözleri sükût ile karşılanırsa, sanki kabul edilmiş gibi bir mâna taşınmaması için, tavzih sadedinde huzurunuzu işgal ettim.

Arkadaşım 66 ncı maddede de, 35 ncı maddede de yanılmaktadırlar. 66 ncı maddede mevzu bahis edilen mazbata, encümenlerin mazbataları değil, Hükümetin esbabı mucibe mazbatasıdır ve ifadelerinin tamamen aksine, müemel ve muhtasar değil, oldukça uzun yazılır ve vesikaya istinadeder. Ancak encümen mazbatalarıdır ki, hangi noktalarda tadilât yapılması lüzumu hissedilmiş ise ancak o noktalara mahsus olarak tanzim olunur. O itibarla birçok maddeler için «Hükümet esbabı mucibesini yerinde gördük» der, geçer. Mütâaddit encümenlerde birbirini takibeden mazbatalar ise kendinden evvelki mazbatalara atıf yapar. Bu 66 ncı maddenin mânası bundan ibarettir. Orada encümen mazbatası lâfı yoktur, orada hükümetin kanun lâyhalarına merbut olması iktiza eden esbabı mucibe mazbatası vardır.

ASİM EREN (Niğde) — O da noksan ve mualleldir.

SEBATİ ATAMAN (Devamla) — Bu noksanı hükümete söyle, ben Bütçe Encümeni adına konuşuyorum. Bütçe Encümeni mazbatasında buyurduğunuz 66 ncı maddeye göre bir eksiklik yoktur.

35 ncı maddede de haksızsınız. 35 ncı maddede vazife veriyor ve bu vazife lüzumunda ifa

edilmek üzere veriliyor. Şimdi bu kanunun, bu celsede müzakeresine başlamadan evvel bir tefsir hakkında iki encümenin mazbatası kabul edildi. Ne Maliye Encümeni, ne de Bütçe Encümeni bu mazbataları müdafaa etmedi. Neden? Lüzum hâsıl olmadı da onun için. Eğer her hangi bir arkadaş çıkıp da bu mazbataların aleyhine konuşsa idi ve onun aleyhinde konuşma keyfiyeti bir müdafaaı istilzam edecek kuvvet ve mahiyette olsaydı, çıkardı Bütçe Encümeni müdafaa ederdi; Maliye Encümeni de müdafaa ederdi. Bu müdafaa bir vazifedir.

İçtüzüğümüz mucibince encümen mazbata muharrirleri ve sözcüleri hakkı takaddümü haiz oldukları için içtüzükte hangi encümenin neyi müdafaa etmesi gerektiği yazılı olması lâzımgelir. Yoksa Bütçe Encümeninin müdafaa etmeyeceğini kim diyor? Nafia Encümeni, Bütçe Encümenine diyor ki, «Bütçe Encümeninin müdafaa ettiği bu müdafaa tarzı bizi tatmin etti. Biz Bütçe Encümenini müdafaa sadedindeki esbabı mucibeyi, kendi encümenlerinin esbabı mucibesine uygun olduğu için, tekrar edip (ettekrarü hasen) kabîlinden Yüksek Heyetinizi yormak istemedik ve aynı şeyi tekrar etmek gibi bir mantıksızlıkta bulunmadık.» Arkadaşımız bu ciheti yanlış anlamıştır. Nafia Encümeni sözcüsü arkadaşımız, Bütçe Encümeni sözcüsünün yaptığı müdafaa ve verdiği izahata iştirak ettiğini ifade ediyor.

Arkadaşımızın encümen mazbataları hakkındaki târîzi de haksızdır.

Encümen mazbatasında yapılan tadillerin esbabı mucibesi mevcuttur.

ASİM EREN (Niğde) — Yoktur.

SEBATİ ATAMAN (Devamla) — Mevcuttur. Nafia Encümeninin esbabı mucibesine Bütçe Encümeni veya Dahiliye Encümeni iştirak ettiği zaman, bu esbabı mucibeyi tekrar kaleme almaz, ona iştirak ettiğini işaretle iktifa eder. Âdet, usul budur. Akıl ve mantık da bunu icabettirir; biz de böyle yapmışız. Nafia Encümeninin mazbatasını kabul etmişiz.

ASİM EREN (Niğde) — Okuyun, 3 ncü maddeyi okuyun.

SEBATİ ATAMAN (Devamla) — Birinci satır başı, 2 ncı ve 3 ncü satırbaşı. Lütfen siz okumak zahmetini ihtiyar edin.

REİS — Sebati Bey, bunları tekrar okumaya lüzum yok.

SEBATİ ATAMAN (Devamla) — Zaten okumuyorum, efendim.

REİS — Arkadaşlarımız bir usul meselesinde zühule düşmüşlerdir. Bu gibi müracaatlar kanun müzakereye başlandığı anda yapılmak mecburiyetindedir. Madde 66, fıkra 8. 66 ne maddenin 39 numaralı notunu tetkik etmek lâzımdır. 39 numaralı not, Yüksek Heyetinizin kararıdır, 27. XII. 1948, Tutanak dergisi sayfa 321 - 338. (Soldan şiddetli alkışlar).

Müzakereye devam ediyoruz. Verilen takrirleri okutuyorum.

ASIM EREN (Niğde) — Usul bakımından söz istiyorum.

REİS — Usul meselesi halledilmiştir, efendim.

ASIM EREN (Niğde) — Söz vermeye mecbursunuz.

REİS — Halledilmiş bir husus hakkında söz verilmez, efendim. Takrirleri okutuyorum.

ASIM EREN (Niğde) — Protesto ediyorum. (Sağdan gülmeler)

Yüksek Riyasete

İmar ve İskân Vekâleti kanun tasarısının kuruluş bünyesinde mühim bir teşekkül eksikliği vardır. Bu eksikliğin tamamlanması için 3 neü maddedeki (H) fıkrası olan (Yapı Malzemesi Umum Müdürlüğü) nü takiben (İ) fıkrası halinde bir (Hygiène) Hijiyen Umum Müdürlüğünün ilâvesini arz ve teklif ediyorum. Bu umum müdürlük gerek mevutlar, gerekse yeniden kurulacak ve yapılacak şehir, kasaba ve köylerimizle buralarda eski veya yeni evler, sosyal binalar ve resmî dairelerin hijiyen işleriyle vazifeli olacaktır.

İşbu umum müdürlüğün teşkilât ve vazifelerini ayrıca sunacağım. Bu teklifimin mucip sebeplerini kürsüden şifahen izaha çalışacağım. Takririmin lütfen nazarı dikkate alınmasını hürmetlerimle rica ederim.

İstanbul Mebusu
Sedat Çetintas

REİS — Muhterem arkadaşlar; arkadaşımız iki defa usul hakkında söz verildiği halde «Riyasete, protesto ediyorum» sözleriyle salonu terk etti. Takdirlerinize arz ediyorum; usul hakkındaki beyanlarını iki defa dinlemiş bulunuyorsunuz. Bu mevzuda iki arkadaşımız da konuştu ve usul meselesi halledildi. Buna rağmen arkadaşımızın ısrarı ve haksızlık içinde hak iddiası yersizdir. Riyaset bu sebeple protestolarını gayriciddî telâkki ederek kendilerine iade ile iktifa ediyor.

T. B. M. M. Yüksek Riyasetine

İmar ve İskân Vekâletinin kuruluşuna dair mazbatanın 3 neü madde (J) bendinin aşağıdaki şekilde tadilen kabulünü arz ve teklif ederim :

J) Levazım ve Evrak İşleri Müdürlüğü ile her vilâyette mevut İskân müdürlüklerinin ve her kazada mevut İskân memurluklarının teknik elemanlarla tevsiî suretiyle vilâyetlerde kurulacak İmar, Toprak ve İskân müdürlükleri ve yine kazalarda kurulacak İmar, Toprak ve İskân şefliklerinden terekübeder.

Adana Mebusu
S. Karaömerlioğlu

T. B. M. M. Sayın Reisliğine

İmar ve İskân Vekâleti, kuruluş ve vazifeleri hakkında kanun lâyihasının 3 neü maddesine, 2 neü madde tadiline dair arz ettiğimiz sebeplerle, şifahi mâruzatımız gereğince (K) ve (L) bentlerinin ilâvesi suretiyle, Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü ile Tapu ve Kadastro Umum müdürlüklerinin, Vekâlet bünyesine ithalini arz ve teklif ederim.

Madde 3. —

K) Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü;

L) Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü;
Adana Mebusu
Kemal Sarıbrahimoğlu

T. B. M. Meclisi Sayın Riyasetine

İmar ve İskân Vekâletinin kuruluş ve vazifeleri hakkındaki kanun lâyihasının 3 neü maddesinin aşağıdaki sebeplerle işbu takrir sonunda arz olunan şekilde tadilinin Umumi Heyete arzını teklif ederim.

Niğde Milletvekili
Asım Eren

Tadil esbabı mucibesî:

1. Hükümetin lâyihasındaki 3 neü maddede (F) ve (G) fıkraları, encümenlerin mazbatalarındaki ve ek cetvellerindeki (F) ve (G) fıkraları müeddalarına uymamaktadırlar. Bu, derin bir

prensip farkını gösterir. Hakikatte her iki teklif de lâyihanın 2 nei maddesinde encümenlerce Hükümetten daha olgun halde belirtilen (Vekâletin vazifeleri) esaslarını tamamen dile getirememişlerdir. Bu haliyle 3 neu maddenin 2 nei maddeye uyar bir mâna ve ifadeye ulaştırılması bir zaruretrettir.

2. Tetkik Heyetinin ana vazifesinde (plânlama) mefhumu mündemiçtir. Buna rağmen plânlamanın ayrı bir U. Md. lüğe tevdi isabetsizdir. Her ikisi biribirini itmam eden (tetkik) ve (plânlama) mefhumlarının bir U. Md. lükte içtimai elbet maslahat ve maksada daha uygun düşer.

3. Toprak ve İskân U. Md. lüğünün, encümenlerce de teklif edilen şekilde, olduğu gibi Vekâlete bağlanacağı kabul buyurulduğu takdirde Vekâlette de aynen buna mütenazır bir sevkü idare organının mevcudolması, teşkilât prensipleri bakımından bir zaruret ve büyük kolaylıktır. Bu sebeple bir U. Md. lük buna ayrılmalıdır.

4. Köyün kalkınması (Köy meskenleri, yolları, diğer medenî tesisleri dâhil), Türkiye'nin ana dâvası olduğuna ve kasaba, şehir imar hareketlerinin ölçüsünü de köy dâvasına ayarlamak gerektiğine göre her iki ana dâvanın aynı U. Md. lük bünyesinde içtimai her bakımdan zaruri ve kolaylık sağlayıcı olacaktır. Bu sebeple bir U. Md. lük bu iki ana dâvaya bakmalıdır.

5. Kanun metninde kredi işleri sadece tetkik heyetinin (A) fıkrasındaki tetkiklerde zikredilmiş olup, bir nâzım makam gösterilmemiş olduğundan bu noksanın itmamı, bu konuya, mahiyeten en uygun düşen yapı malzemesi ile birlikte aynı U. Md. lüğe vazife olarak verilmesi maslahata en uygun bir kuruluş olur. Zira yapı malzemesinin temin ve tevziinin de bir kredi konusu olacağı tabiidir.

6. Tabii âfetlere uğrayan vatandaşlara ve bölgelere yardım konusu, en uygun olarak; eski Toprak ve İskân Umum Md. lüğü vazifeleri arasındaki yerinde ipka edilmekle halledilmiş olduğundan, bu hususta lâyihada bir işaret ve kayda lüzum olmadığı kanaatine varılmıştır.

Teklif ettiğim kanun maddesi metni:

Madde 3. — İmar ve İskân Vekâleti:

Merkezde

A) Müsteşarlık,

- B) Hususi Kalem Müdürlüğü,
- C) Tetkik ve Plânlama Heyeti Reisliği,
- D) Teftiş Heyeti Reisliği,
- E) Hukuk Müşavirliği,
- F) Toprak ve İskân Umum Md. lüğü,
- G) Köy ve İmar U. Md. lüğü,
- H) Yapı Malzemesi ve Krediler U. Md. lüğü,
- I) Zat İşleri Md. lüğü,
- J) Levazım ve Evrak İşleri Md. lüğü ile

İlerde

Vekâletçe lüzum görülüp, bütçede kabul edilecek yerlerde kurulacak:

K) Bölge Toprak ve İskân Md. lükleri, Şeflikleri,

L) Bölge Köy İmar Md. leri, Şeflikleri,

M) Bölge yapı malzemesi ve krediler Md. lükleri, Şefliklerinden terekübeder.»

REİS — Takrirleri dinlemiş bulunuyorsunuz, takrirler üzerinde konuşmak istiyen var mı efendim?

Buyurun, Sedat Çetintaş.

SEDAT ÇETINTAŞ (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım; İmar ve İskân Vekâleti kuruluş ve vazifeleri hakkındaki kanun lâyihasına bir Hijyen Umum Müdürlüğü ilâvesini teklif etmiştim. Bu teklifime encümen sözcüsünün vermiş oldukları cevap maalesef bendenizi tatmin etmemiştir. İtimat buyurunuz ki, 1920 senesinden beri, 38 senedir viedanımında bir sızı, kafamda memleket ve millet çapında bir problem halinde yaşamakta olan bu hıfzıssıhhası mevzuu üzerinde ne düşündüğümü, ne istediğimi gayet iyi biliyorum. Ancak şunu da itiraf edeyim ki; encümen sözcüsü de dâhil, Nafia Encümeninde çalışan arkadaşlarım emek çekmişlerdir. Bu kanunun bütün maddelerinin bugünkü duruma, bugünkü şartlara göre bütün hususiyetlerini benden daha iyi tahlil ve tetkik etmiş bulunuyorlar. Onun için burada haklıdır. Belki onlar arasında bulunsa idim, suçan da olsa ben de böyle cevap verirdim.

Bunu böylece kaydettikten sonra; size arz edeyim ki, memleket sevgisiyle bu kanunun üzerinde dururken evvelki gün bu kürsüde huzurunuzda konuşup indiğim dakikadan itibaren muhakememi tahrik ede ede, en nihayet şu nokya karar vermiş bulundum. Şimdilik bir ricat yoluna sapmak, orada bir intizar sandalyesinde

oturup beklemek. Zira; arz edeyim efendim; teşbihte hata olmaz derler, tarihe kantar gözünde 150 kilo tartarak ün salmış pehlivanlarımız dahi anasından doğarken iki kiloluk bir et parçası halinde doğmuştur. Tarihin, cihangirleri hattâ peygamberleri de böyle doğmuşlar, sonra büyümüşler, tekâmül etmişler ve tarih yaratmışlardır. Binaenaleyh iki gün evvel bu kürsüden, kırk yıldır hasretini çektiğim İmar Vekâletinin teşekkülünü alkışlarken çok samimiyim ve gene samimî olarak diyorum ki: evet, bir kenara çekilip bugün doğumunu alkışladığımız vekâleti, biraz ameli sahaya bırakalım. Nasıl olsa bizim murakabemiz altında çalışacak değil mi? Bunun başında çalışacak olan Vekil arkadaşımız Medeni Berk'e inanıyorum ve bu işte analık, mürebbilik edeceğini, salim yollardan yürüyeceğini düşünerek bu teklifimden vazgeçiyorum. İmar Vekâletine ve onun başındaki alemdarlık mevkiinde bulunan Medeni Berk'e muvaffakiyetler diler, Sayın Riyasetten tavrımın iadesini rica ederim...

REİS — Efendim, tavrı geriveriyoruz, zapta geçmiştir.

Yeni bir tavrı daha var; okuyoruz, efendim.

T. B. M. M. Başkanlığına

3. maddenin (J) fıkrasına ilâve edilen 2. cümlelerin, yani (vekâletçe lüzum görülecek yerlerde kurulacak bölge müdürlükleri....) cümlesinin (K) fıkrası olarak ayrıca yazılmasını arz ve teklif ederim.

Gümüşane Milletvekili
N. Sargınalp

REİS — Efendim tavrırları tekrar okumak suretiyle reylerinize arz edeceğim.

Tavrırlarda bir aykırılık yoktur. Hepsı de bir fıkrâ ilâvesini teklif etmektedir. Bu sebeple tavrırları verilış sırasına göre tekrar okutuyorum.

(Adana Mebusu Saim Karaömerlioğlu'nun tavrırları tekrar okundu)

REİS — Okunan tavrırları reylinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmıyenler... Tavrırları reddedilmiştir.

(Adana Mebusu Kemal Sariibrahimoğlu'nun tavrırları tekrar okundu)

REİS — Okunan tavrırları reylinize arz ediyorum. Tavrırları dikkate alınmasını kabul edenler... Etmıyenler... Tavrırları reddedilmiştir.

(Niğde Mebusu Asım Eren'in tavrırları tekrar okundu.)

REİS — Okunan tavrırları dikkate alınmasını reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmıyenler.. Tavrırları reddedilmiştir, efendim.

Bir tavrırları daha var okuyoruz, efendim.

(Gümüşane Mebusu Nihat Sargınalp'ın tavrırları tekrar okundu.)

NIHAT SARGINALP (Gümüşane) — Söz istiyorum.

REİS — Arkadaşımız söz talebetmektedir. Tavrırları evvelce okunmuştur, halen oylama sırasındayız. Dahilî Nizamnamenin 134 neü maddesinin son fıkrasına göre kendilerine söz vermemiz imkânsızdır.

Tavrırları dikkate alınmasını kabul edenler.. Etmıyenler.. Kabul edilmemiştir.

Maddeyi tekrar okutup reylerinize arz edeceğim, efendim.

İkinci bölüm

Kuruluş

MADDE 3. — İmar ve İskân Vekâleti :
Merkezde

- A) Müsteşarlık
- B) Hususi Kalem Müdürlüğü
- C) Tetkik Heyeti Reisliği
- D) Teftiş Heyeti Reisliği
- E) Hukuk Müşavirliği
- F) Plânlama ve İmar Umum Müdürlüğü
- G) Mesken Umum Müdürlüğü
- H) Yapı Malzemesi Umum Müdürlüğü
- İ) Zatişleri Müdürlüğü
- J) Levazım ve Evrak İşleri Müdürlüğü ile vilâyetlerde;

Vekâletçe lüzum görülecek yerlerde kurulacak bölge müdürlükleri, imar müdürlükleri ve imar şefliklerinden terekübeder.

REİS — Maddeyi reylinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmıyenler.. Kabul edilmiştir, efendim.

Dördüncü maddeyi okuyoruz.

Üçüncü bölüm

Vazife ve salâhiyetler

MADDE 4. — Müsteşarlık :
Müsteşar Vekilin müşaviri ve yardımcı olup Vekâlete ait işlerin mevzuat dâhilinde dü-

zenlenip yürütülmesini Vekil adına ve onun direktifleri altında temin eder ve gerekli emirleri verir. Müsteşar muavini, Müsteşar tarafından verilen emirler dâhilinde Vekâlet işlerinin yürütülmesinde Müsteşara yardım eder.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum; kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hususi Kalem Müdürlüğü :

Vekâlet makamının resmî ve hususi muhabeleleri ile şifre ve protokol işlerini yapar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum; kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tetkik Heyeti Reisliğinin vazifeleri şunlardır :

A) İmar, iskân, toprak, mesken, malzeme ve kredi mevzularında ve Vekâleti ilgilendiren diğer mevzularda tetkikler yapmak,

B) Yapı maliyetini ucuzlatma çarelerini araştırmak, memleketin muhtelif bölgelerinde tatbik edilmekte bulunan yapı sistemlerinin ıslahı için çalışmak ve tatbikinde fayda görülen yeni yapı sistemleri üzerinde araştırmalar yapmak,

C) Zلزele, heyelân, su baskını gibi tabii âfetlerden evvel ve sonra alınacak tedbirleri tesbit etmek,

D) Alâkalı iç ve dış neşriyatı toplamak, tercüme ve telif eser neşretmek, imar işleri ile ilgili öğretici filim yaptırmak ve toplamak, şayanı tavsiye inşaat sistemlerini mimari ve teknik neticeleri ve diğer faydalı hususları halka tanıtmak ve bu maksatlarla devamlı ve müvakkat şerhler yapmak, konferanslar, seminerler ve meslekî kurslar tertibetmek,

E) Vekâlet kütüphanesini ve Vekâletin film ve fotoğraf arşivini idare etmek.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı?

Halil Akkurt, buyurunuz.

HALİL AKKURT (Eskişehir) — Pek muhterem aziz arkadaşlarım; müzakere etmekte olduğumuz İmar Vekâleti Kanununun 6 ncı maddesi bu Vekâletin bünyesinde vazife alacak olan Tetkik Kurulunun vazifelerini saymaktadır.

Bendenizin bu maddenin (B) bendi hakkında bir teklifim vardır, bunu izaha çalışacağım.

Altıncı madde A, B, C, D, E bentleriyle Tetkik Kurulunun vazifelerini saymaktadır.

Bilhassa (B) bendi (Yapı maliyetini ucuzlatmak çarelerini araştırmak, memleketin muhtelif bölgelerinde tatbik edilmekte bulunan yapı sistemlerinin ıslahı için çalışmak ve tatbikinde fayda görülen yeni yapı sistemleri üzerinde araştırmalar yapmak); şeklinde tasarıda izah edilmektedir.

Hükümetimizin ve encümenlerimizin aynen kabul ettiği bu tasarının bu bendini bu şekilde kabul ettiğimiz takdirde Türk mimarisinin mühim bir kısmını ihmal etmiş olacağız. Bu bakımdan tetkik kurulunun böyle bir hususla görevlendirilmesinden sarfunazar edilmesi lâzımdır.

Takdir edersiniz, biz Türklerin asırlardan beri bize intikal eden bir Türk mesken tipi mevcuttur ve olması lâzımdır. Bu tipin Boğaziçi'nde ismi yalı, korulukta ismi köşktür. Anadolu'da buna ev diyoruz. Yine bu tip ordu lisanında yer almıştır. Ona kışla diyoruz. Millî birer hususiyet arz eden bu yapılara değil yalnız Anadolu'da, Türk medeniyetinin girdiği her yerde tarihin her anında bol bol raslyabiliriz. Kervansaraylar, ve hastaneler bunların başka örnekleridir.

Türk mesken zevki, yaşayış tarzı, sıcak ve soğuk gibi iklim değişiklikleri karşısında davranışı bu tiplerde ifadesini bulmuştur. Bu tipler muayyen ölçüleri, tarz ve üslupları ile millî birer karakter ve renk taşımaktadırlar. Türk mesken tipinin öz ve esası, cemiyetimiz içinde hâlâ var olmakla beraber aşırı ve şamatalı bir garp hayranlığı içinde kaybolmak üzeredir. Mahallî orijinal yapı tiplerini muhafaza etmek millî olduğu kadar, dünya sanat zenginliğini artırmak bakımından da vazifemizdir.

Gereği tasarının 6 ncı maddesinin (B) fıkrasında «Memleketin muhtelif bölgelerinde tatbik edilmekte bulunan yapı sistemlerinin ıslahı için çalışmak.» İbaresî mevcutsa da bu ifade müphemdir. Vâzih değildir ve yukarıda arz ettiğim hususları telkine ve teşvike asla kâfi değildir. Esasen kanunun mucip sebepleri izah edilirken bu cihete de temas edilmemiştir. Bu sebeple kanun tatbik edilirken ve tetkik kurulu çalışırken millî renk ve karakter taşıyan tiplerin tesbitine kendini vazifeli görmiyebilir. Kanunu yürüteceklerin böyle bir tereddüde düşmemesi için bu fıkraya açık

ve belirli âmir ifadeler getirmeliyiz. Şüphesiz bu hükümlerle memleketin her yerinde Türk ev tipi tatbik edilecek mânası çıkmaz ve çıkmamalıdır. Bunlar ancak faydalı ve zevkli olacağı kabul edilen yerlerde tatbik edilmelidir. Yukarıda söylemiş olduğum sebeplerden kanunun 6 ncı maddesinin (B) fıkrasının takririmde teklif ettiğim şekilde kabul edilmesini rica ederim. Hürmetlerimle.

REİS — İmar ve İskân Vekili.

İMAR VE İSKÂN VEKİLİ MEDENİ BERK (Niğde) — Muhterem arkadaşlar; altıncı maddenin (B) fıkrasında mevzuubahsolan, maliyetinin ucuzlatılması ve kolay tatbiki çarelerinin aranması gerekli mevzu, yapı sistemi mevzudur. Arkadaşımız mimari karakterden bahsettiler. Biz bunları maliyetin ucuzlatılması tedbirinde düşünmedik. Bu, vekâletin ayrıca ve ehemmiyetle üzerinde duracağı vazifeleri meyanında bulunmaktadır. Bu hususla ilgili memleketimizde müesseseler ve enstitüler mevcuttur. Memleketin şartlarına, memleketin muhtelif bölgelerine tatbik edilecek mimari karakteri tesbit etmek için, inşaat yapacaklara ait yapı sistemi ve maliyet esaslarına dayanan bir sistem üzerindeyiz. Bu maddenin ise yalı, köşkle alakası yoktur. Sadece bir bina kaç mal olacaktır, yerli malzeme ile yapılması icabeden hususlardan tedbir alınacaktır... Bu fıkranın ifadesi budur.

REİS — Ömer Özen.

ÖMER ÖZEN (Sinob) — Efendim, benim arz edeceğim husus, Mahmut Goloğlu arkadaşımızın teklifi ile 2 ncı maddede bulunan toprak mevzuu maddenin şümülü dışına çıkarılmıştır. 6 ncı maddede de imar, iskân ve toprak geçmektedir. Binaenaleyh bu toprak kelimesinin buradan çıkarılması lâzımdır. Eğer Toprak ve İskân Umum Müdürlüğünü bu vekâlete bağlayacaksa, 18 ncı veya 20 ncı maddeye girmesi lâzımdır. Çünkü; ikinci madde ile toprak mevzuu bu vekâletin vazifeleri dışına çıkarılmıştır. Bu bakımdan bendenizin teklifi buradaki toprak kelimesinin çıkarılmasından ibarettir.

REİS — Encümen.

BÜTÇE ENCÜMENİ ADINA ŞEVKİ ERKER (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım, Vekil Beyin temas ettiği hususa ben ayrıca dokunmayacağım. Bu itibarla o teklifin bu fıkranın şümülüne girmemesi lâzımgeldiği kanaatini arz etmekle iktifa edeceğim.

nın şümülüne girmemesi lâzımgeldiği kanaatini arz etmekle iktifa edeceğim.

Ömer Bey arkadaşımızın teklifine gelince: Kanunun heyeti unumiyesinin müzakeresinden bu ana kadar Yüksek Meclisin ve encümenlerin temayülü ve Toprak ve İskân Umum Müdürlüğünün topyekûn bu vekâlete bağlanmasının bir zaruret olduğu aşikâr bulunduğu göre burada toprak kelimesinin kaldırılmasında hiçbir fayda yok, bilâkis zarar vardır. Binaenaleyh teklif, maksada aykırıdır. İkinci maddede temas buyurdıkları aksaklığı biz ilerdeki maddelerde sırası geldiği zaman düzelteceğiz. Arkadaşımız endişe etmesinler. Binaenaleyh toprak kelimesinin iskândan ayıramıyacağımı uzun uzadıya müdafaa ve izah ettiğimize göre burada da ayrılmasının mümkün olmadığı kanaatini bir kere daha arz etmek isterim.

REİS — Başkaca konuşmak istiyen arkadaşımız var mı? Verilmiş takrirleri okutuyorum.

T. B. M. M. Sayın Riyasetine

İmar ve İskân Vekâletinin kuruluş ve vazifeleri hakkındaki kanun lâyihasının 6 ncı maddesinin aşağıdaki sebeplerle ve sunduğum teklif şeklinde tadilinin Umumi Heyete arzını rica ederim.

Niğde Milletvekili
Asım Eren

Tadil esbabı mucibesi :

1. Plânlama mefhumu, tetkikın devamı ve neticesi bir fiil olup ikisinin de aynı elden idaresi zaruri ve tabiidir. Bu sebeple encümenlerin Plânlama ve İmar Umum Müdürlüğüne ait vazifelerinin de Tetkik Heyeti Reisliğinin vazifeleri âdadına girmesi gerekir.

2. Ayrıca; imar, iskân, toprak, kredi, tabii âfetlere uğriyanlara yardımlar gibi konularla meşgul olmak üzere vekâlet merkez teşkilâtında umum müdürlükler kurulacağına göre, bu konuların tetkikini onlara terk etmek, ancak umumi plânlama işlerini, ilgili umum müdürlüklerle anlaşarak tetkik ve plânlama heyetinde intağ ve ihzar eylemek en ahenkli, tabii ve faydalı şekil olacaktır. Vazife bölümleri bu anlayışa dayanmalıdır.

Bu sebeplerle aşağıdaki madde metnini teklif ediyorum :

Teklif ettiğim kanun maddesi metni :

Madde 6. — Tetkik ve Plânlama Heyeti Re-
isliğinin vazifeleri şunlardır :

A) Vekâletin, işbu kanunun ikinci madde-
sinde belirtilen vazifelerine mütaallik konular-
da umumi tetkikler ve buna müstenidolacak
umumi plânlamalar,

B) Sivil müdafaa şartlarını umumi plânlama-
nın ana unsuru ve nâzım şartı olarak tatbik
etmek,

Yüksek Reisliğe

Müzakere etmekte olduğumuz İmar ve İskân
Vekâleti kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Ka-
nunun 6 nci maddesinin (B) fıkrasının aşağıda
teklif ettiğim şekilde kabulü için Umumi He-
yette oya konmasını rica ederim.

Hürmetlerimle.

Eskişehir Mebusu
Dr. Halil Akkurt

Madde 6. — Fıkra B)

Yapı maliyetini ucuzlatma çarelerini araştır-
mak, memleketin muhtelif bölgelerinde tatbik
edilmekte bulunan Türk yapı tip ve sistemleri-
nin ıslahı için çalışmak ve araştırmalar yap-
mak, yeni ve modern tipler yanında, tatbikinde
fayda görülen yerlerde Türk şehir, kasaba ve
köy ev tipleri ve sistemlerine yer vermek ve bu
nevi inşaatı tanıtmak ve teşvik etmek.

Yüksek Başkanlığa

2 nei maddenin (E) fıkrasında mevcut top-
rak tevziine ait hüküm maddeden çıkarılmış
olduğuna göre 6 nei maddedeki (toprak) keli-
mesinin de çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Sinob Mebusu
Ömer Özen

REİS — Takrirleri dinlemiş bulunuyorsunuz.
Takrirler hakkında konuşacak arkadaş var mı?
Buyurun Ömer Bey..

ÖMER ÖZEN (Sinob) — Efendim bendeniz
biraz evvel arz ettim. Belki Toprak İskân Umum
Müdürlüğü bu vekâlete bağlanacaktır. Takdir
Yüksek Meclisindir. Temayül şöyle veya böyle
olabilir, fakat 2 nei maddeyle bu husus vekâ-
letin vazifesi dışına çıkarıldı. Bunun yeri olsa
olsa 18 nei maddedir. Bir vekâletin vazifesi dı-
şına çıkarılmış bir işi bu vekâletin tetkikine ver-
mek doğru değildir. Binaenaleyh burada da top-
rak işlerini çıkarmak lüzumludur. kanun baki-

mından lüzumludur. Sırf bunun için işaret edi-
yorum.

REİS — Başka söz isteyen var mı? Başka söz
istiyen olmadığma göre takrirleri tekrar okutup
ayrı ayrı reyeye arz edeceğim.

(Niğde Mebusu Asım Eren'in takririni tekrar
okundu.)

REİS — Takririn dikkate alınmasını reyini-
ze arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler...
Takrir reddedilmiştir.

(Eskişehir Mebusu Halil Akkurt'un takririni
tekrar okundu.)

REİS — Takririn dikkate alınmasını reyini-
ze arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler...
Takrir reddedilmiştir.

(Sinob Mebusu Ömer Özen'in takririni tekrar
okundu.)

REİS — Takririn dikkate alınmasını reyini-
ze arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler...
Takrir reddedilmiştir.

Maddeyi okunduğu şekilde reyimize arz edi-
yorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde ka-
bul edilmiştir.

MADDE 7. — Teftiş Heyeti Reisliği :

Müfettiş sıfat ve salâhiyetini haiz bir reisin
idaresi altında Vekâletin emir, idare ve mu-
rakabesinde ve Vekâlete bağlı bulunan bütün
teşekkül ve müesseselerin, şirket ve tesislerin
her türlü muamele ve işlerini Vekil adına tetkik,
teftiş ve tahkik eder. Müfettişlerin vazife ve sa-
lâhiyetleri bir nizamnamede belirtilir.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı?
Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul
edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Hukuk Müşavirliği :

Vekâlet makamından havale edilecek işlerle
Vekâlet dairelerinin hazırladıkları kanun, ni-
zamname ve talimatnameleri inceler, bunlar hak-
kında hukuki ve kanuni mütalâa verir. 4353 sa-
yıılı Kanunun hükümlerine göre idari ve adli ka-
za mercilerinde açılan dâvalara ait gerekli bil-
gileri hazırlar ve Hazineyi ilgilendirmeyen idari
dâvalarda Vekâleti temsil eder.

REİS — Madde hakkında söz isteyen? Yok.
Madde ile ilgili bir takrir var, okuyoruz efendim.

T. B. M. Meclisi Sayın Riyasetine

İmar ve İskân Vekâletinin kuruluş ve vazife-
leri hakkındaki kanun lâyihasının 8 nei maddesi-

nin aşağıdaki sebeplerle ve sunduğum teklif şeklinde tebdilinin Umûmi Heyete arzını rica ederim.

Niğde Milletvekili
Asım Eren

Tadil esbabı mucibesi:

1. Hukuk Müşavirliği yalnız idari dâvalarla değil, Vekâleti ilgilendirecek diğer hukuki ve cezai dâvalarla da ilgilenmek, bunları takip ve intaceylemek mevkiinde kalacaktır. Bu, işlerin tabii akışının icabıdır.

2. Vekâletin yalnız idari dâvalarla değil, diğer hukuki ve cezai dâvalara da; hariçten avukatlar tutup ayrı ücretler ödemesini de önlemek gerekir.

Bu sebeplerle kanun maddesinin aşağıdaki şekilde takdirini arz ve teklif ediyorum.

Teklif ettiğim kanun maddesi metni:

«Madde 8. — Hukuk Müşavirliği:

Vekâlet makamından havale edilecek işleri, Vekâlet dairelerinin hazırladıkları kanun lâyiha-larıyla Nizamname ve talimatnameleri inceler; bunlar hakkında kanuni mütalâa verir. 4353 sayılı Kanunun hükümlerine göre idari ve adli ve askerî kaza mercilerinde açılan dâvalara ait gerekli bilgileri hazırlar ve Hazineyi ilgilendirmiyen her nevi dâvalarda Vekâleti temsil eder.»

C) Coğrafi ve tabii, iktisadi, turistik şartları göz önüne alan bölge plânlamaları ve köy kalkınma ihtiyaçlarının tetkik, tesbit ve teminini tanzim ve takibetmek,

D) Diğer Vekâletler ve dairelerle kurumların bu konulardaki faaliyetleriyle koordinasyon temas ve teminatını sağlamak; Devletin genel kalkınma plânlarıyla Vekâletin faaliyetini ayarlamak,

E) Vekilin Müşavere Heyeti ödevini ifa etmek.»

REİS — Efendim, tahrir üzerinde konuşmak istiyen arkadaşımız var mı? Yok. Tahririn dikkate alınmasını reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Tahrir reddedilmiştir.

Maddeyi okunduğu şekilde reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Plânlama ve İmar Umum Müdürlüğünün vazifeleri şunlardır:

A) Yurdun tabii, iktisadi, turistik ve diğer şartlarına göre imar bölgelerini tesbit etmek,

Bu bölgelerin inkişaflarını nazarı itibara alarak imar plânlarını yapmak,

Böylece hazırlanacak bölge imar plânlarının tabikâtı için gerekli tedbirleri almak,

Bu hususları temin üzere Vekiller Heyeti kararı ile alâkalı vekâletlerin mümessillerinden mürekkep bir heyet kurulur.

B) Şehir, kasaba ve köy imar plânları ile tadillerini alâkalı idarelerin talebi üzerine ve mütalâaları alınmak suretiyle yapmak, yaptırmak veya yapacaklara gerekli yardımlarda bulunmak ve bunları aynen veya tashihen tasdik eylemek,

Bölge plâni yapılmış olan yerlerde şehir, kasaba ve köy imar plânları ile tadillerini alâkalı idarelerin mütalâaları alınarak bölge imar plânına uygun olmak üzere re'sen yapmak veya yaptırmak, aynen veya tashihen tasdik eylemek.

C) Her türlü plânlamanın yapılmasını temin için lüzumlu araştırma, yerden ve havadan harita ve saire işleri yaparak veya yaptırmak malzeme ve vesaik hazırlamak veya hazırlanmış olanları tetkik ve tasdik etmek,

D) Bölge, şehir, kasaba ve köy plânlarının programları dâhilinde süratle tahakkukunu temin için alâkalı idarelerin talebi ile bunların tabikâtını yapmak, yaptırmak, teşvik ve murakabe etmek, plân tabikâtı yapacaklara gerekli yardımı yapmak,

E) İmar ile ilgili faaliyetlerde bulunan diğer Vekâlet ve müesseselerle daireler arasında imar plânları ve programlarının ihzar ve tabikâtında irtibat ve koordinasyon sağlamak,

F) Şehir ve kasabalarda imar ile ilgili içme suyu, lâğım tesisleri, yol, elektrik ve saire gibi âmme hizmetlerine mütaallik işlerin alâkalı idarelerin talebi üzerine projelerini yapmak, yaptırmak ve bunların salâhiyetli mercilerce tasdikini veya tekemmülünü sağlamak ve bu projelere göre tabikâta geçilmesini temin etmek, veya bu hususlarda gerekli yardımlarda bulunmak.

REİS — Zihni Üner, buyurun.

ZİHNİ ÜNER (Nevşehir) — Muhterem arkadaşlarım, «Plânlama ve İmar Umum Müdürlüğü»nün vaizfelerini tesbit eden 9 ncu maddenin (A) bendi, encümenlerde muhtelif ta-dillere uğramıştır.

İmar Vekâletinin, yurdun imar projelerinin etüdlerinde ve lüzumlu kanuni tedbirle-

rin alınmasında ilgili vekâletlerle olan müşterek mesaisinde :

Hükümetin tesbit ettiği üç şartla yani (Coğrafi, iktisadi ve turistik şartlara) Nafia Encümeni 4 ncü bir şart daha eklemiştir : Sivil müdafaa şartı. Dahiliye Encümeni de Nafia Encümeninin bu tadilini, yani sivil müdafaa şartının da eklenmesini, aynen kabul etmiştir. Bütçe Encümeni ise; (A) bendini şu şekilde tadil etmiştir :

A) Yurdun tabii, iktisadi, turistik ve diğer şartlarına göre imar bölgelerini tesbit etmek...

Bütçe Encümeni bu tadili ile Hükümet tasarısındaki üç şartı tadâdettikten sonra, Nafia ve Dahiliye encümenlerinin kabul ettiği «sivil müdafaa» yı metinden çıkarmış ve yerine «diğer şartlar» kelimelerini ikame etmek suretiyle üç ana şarttan başka hatıra gelebilecek tâli şartları ihtiva etmek üzere hükmü genişletmiş ve şümullendirmiştir.

Bütçe Encümeni tadilinin çok yerinde olan bu teşmiline mukabil, «sivil müdafaa»nın metinden çıkarılması, tesiri istikbale raci bulunan imarın sivil müdafaaayı ilgilendiren tedbirlerinin ihmali ihtimali gibi çok yerinde olan bir endişe tevlidemiş bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, imar proje ve plânlarını ilgilendiren «Sivil müdafaa» hizmetlerinin önemini, bu kanun tasarısının ikinci maddesinin müzakeresinde arz etmiştim.

«Sivil Müdafaa» isminden de anlaşıldığı üzere, Millî Müdafaa Vekâletinden ziyade diğer vekâletleri ilgilendirmektedir. Millî Müdafaa Vekâleti barışta Silâhlı Kuvvetlerin eğitimi ile, seferde ise sevk ve idaresi ile mükelleftir. Sivil halkın ve âme tesislerinin harb zararlarından mümkün olduğu kadar korunmasını istihdaf eden sivil müdafaa hizmetleri, Devletin tesis ve mürakabesi bakımlarından iki gruba ayrılır.

Birinci grup hizmetleri : Düşmanın bilhassa hava hücumlarından halkı haberdar ederek sığınaklara girmesini temin etmek, yangınları söndürmek, halkın harb sahalarından tahliyesini sağlamak gibi tehlike anlarında harbin devamınca alınan tedbirlerdir. Bu birinci grup hizmetlerinin sevk ve idaresi Dahiliye Vekâletine terettübetmektedir. Bu hususta Muvakkat Encümende müzakere edilmek-

te olan Sivil Müdafaa Kanunu çok yakında Yüksek Heyetinize sunulacaktır.

Sivil müdafaaanın ikinci grup hizmetlerine gelince :

Yurdun hassasiyet arz eden bölge ve şehirlerinin tanziminde binaların konstripsiyonlarında alınacak teknik tedbirlerdir.

Memleketin imar projelerinin tanziminde dikkate alınması icabeden bu ikinci grup sivil müdafaa hizmetlerinin yeri, imar projelerinin tanzimi ile mükellef olan İmar Vekâletidir.

9 neu maddenin (A) bendinde imar bölgelerinin tesbitinde :

«Yurdun tabii, iktisadi ve turistik şartları» tâdedediliyor, imar projelerinde dikkate alınması hayati bir zaruret olan «Sivil müdafaa» tedbirleri (Diğer şartlar) gibi tâli bir mefhum içinde meskût geçiliyor.

«Sivil müdafaa» şartları, iktisadi ve bilhassa turistik şartlardan daha mı az mühimdir de, metinden çıkarılmak isteniyor.

Muhterem arkadaşlar, imar projelerinin tanziminde sivil müdafaa şartları metinde sayılan (Tabii, iktisadi ve turistik) şartlar arasında yer almadığı takdirde bu hayati mevzuu İmar Vekâletine hangi vekâlet hatırlatacaktır, Millî Müdafaa Vekâleti mi? Hayır muhterem arkadaşlarım; bu vazife Millî Müdafaa Vekâletinin değildir ki; bu mevzuu harekete getirsin. Dahiliye Vekâleti mi? Bu vekâletin sivil müdafaa vazifeleri kanununda tasrih edildiği üzere tehlike anlarında alınacak birinci grup tedbirleridir. Yurdun imarında sivil müdafaa şartlarını da ihtiva etmesi yani bu mevzuun harekete getirilmesi vazifesi İmar Vekâletininindir. Dahiliye, Nafia ve Millî Müdafaa Vekâletleri bu hususta kendisine ancak yardımcı vekâletler durumundadır.

İmar Vekâleti anakanununa sivil müdafaa ikinci grup işlerinin bir kelime halinde dahî komasından çekinmekte olan muhterem birkaç arkadaşımızın endişelerini sezmemek mümkün değildir. Bu endişe askerî mütalâalarda mazinin ifratından doğmaktadır. Bendeniz de bu ifratı ıstırap duyan ve mazide bununla nâçizane mücadele eden bir arkadaşımızm. Fakat muhterem arkadaşlarım; Allaha çok şükür şartlar değişmiştir. Bu memleket mazinin ifratlarından kurtulmuştur. Mazideki kötü misallerin endişe-

siyle «Sivil müdafaa» gibi devrimizin hayati bir mevzuunu ihmal etmenin böyle bir tefrite gitmenin yerinde olmadığı kanaatindeyim. İmarla ilgili sivil müdafaa hizmetleri, her hangi bir sebeple olursa olsun, imar plânlarında yer almadığı takdirde bundan belki biz değil, fakat çocuklarımız, bizden sonraki nesillerin ıstırap çekmeleri de maalesef mukadderdir. Bu ıstırapın önlenmesini teminat altına almak için hiç olmazsa, 9 ncu maddenin A bendine, Nafia ve Dahiliye encümenlerinin kabul ettikleri sıradaki Muhterem İmar Vekili arkadaşımızın da iştirak ettikleri, bu mâruzatımızdan sonra Bütçe Encümeni Sayın Sözeüsünün de katılacaklarına şüphe etmediğim «Sivil müdafaa» kelimelerinin eklenmesini Yüksek Heyetinizden arz ve istirham ederim ve bu husustaki teklifimi Yüksek Riyasete sunuyorum. Hürmetlerimle..

REİS — Vekil Beyefendi, buyurunuz.

İMAR VE İSKÂN VEKİLİ MEDENİ BERK (Niğde) — Muhterem arkadaşlar; Sayın Zihni Üner arkadaşımız, «Nafia Encümeninin kanun lâyihası metnine ilâve etmek istedikleri ve Dahiliye Encümeninin de iştirak ettiği sivil müdafaa şartlarının, Hükümetçe nazarı itibara alınacağı hususunun tabii bir keyfiyet olduğunu, Bütçe Encümeninin de bunu kabul etmiş olduğunu» beyan buyurdular. Yalnız bununla şartları tahdidetmiş olmamak içindir ki, (Diğer şartlara göre imar bölgeleri tesbidetmek) tâbiri ilâve edilmiştir. Hakikaten bugün bizim imar mevzuatımızda sivil müdafaa şartları nazarı itibara alınacağını gösteren bir hüküm mevcud olmadığı halde, bugün şehir, kasaba ve köv plânları Nafia Vekâleti tarafından tasdik edildiğine göre, sivil müdafaa şartları nazarı itibara alınmaktadır.

Kaldı ki, Zihni Üner arkadaşımızın ilâve etmek istedikleri husus tasarının 9 ncu maddesinde nazara alınmıştır. Bunun için 9 ncu madde metninde değişiklik yapılmıştır. Şöyle ki: «Bu hususları temin etmek üzere Vekiller Heyeti kararı ile alâkalı vekâletlerin mümessillerinden mürekkep bir heyet kurulur» denilmektedir. Binaenaleyh diğer şartlarla beraber sivil müdafaa şartlarının da temini için alâkalı vekâlet olan Millî Müdafaa Vekâletinin mümessilleri bu heyette bulunacaktır. Bu bakımdan Hükümet tasarısının getirmiş olduğu gibi bu şartların, daha vazih olmamakla beraber, ilâve edilmiş ol-

duğunu ve nazarı itibara alınacağını ifade etmek isterim.

REİS — Fazıl Yalçın, buyurun beyefendi.

FAZIL YALÇIN (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlar, lâyihanın en mühim maddelerinden birisi 9 ncu maddedir. Bu madde ile imar mevzuatına yeni birtakım mefhumlar getirilmiştir. Bunlardan birisi bölge ve diğeri de bölge plânı mefhumudur.

Fakat Hükümet teklifinde tesbit edilmiş olan bu terimler; Bütçe Komisyonu tarafından, mânalarını daraltacak mahiyette tadillere mâruz bırakılmış bulunmaktadır. Hükümetin teklifinde, «Bölge» olarak tesbit edilmiş olan terim, Bütçe Komisyonu tarafından, «İmar bölgesi» şeklinde değiştirilmiş, yine Hükümetin teklifinde, «Bölge plânı» şeklindeki terim Bütçe Komisyonu tarafından, «Bölge imar plânı» şekline çevrilmiş bulunmaktadır.

Halbuki, «Bölge» mefhumu «İmar bölgesi» mefhumuna nazaran daha şümulüdür. Bölge mefhumu hem imar bölgesini, hem de iskân bölgesini içerisine almakta, diğer taraftan bölge plânı da hem imar plânını, hem de iskân plânını ihata etmektedir. Bu bakımdan Bütçe Komisyonunun yaptığı bu değişikliği kanunun maksadını aynı zamanda Hükümetin bu terimlerle tesbit etmiş olduğu mânaya uygun olmadığı kanaatindeyim.

İkinci bir nokta da; 9 ncu maddenin (B) bendine taallük etmektedir. Dokuzuncu maddenin (B) bendi, bir taraftan İmar Kanununun 26 nci ve 29 ncu maddelerine, bir taraftan da Anayasamızı tesbit etmiş olduğu tefriki vazaif esasına aykırıdır. Filhakika İmar Kanununun 26 nci maddesine göre, şehir haritalarını ve şehir imar plânlarını ve yol istikamet plânlarını yaptırmak belediyelere tahmil edilmiş mecburi vazifelerdendir. Halbuki bu Teşkilât Kanununa göre, imar plânları yapmak ve ypatırmak vazifesi İmar ve İskân Vekâletine tahmil edilmiştir. Şeklen ve zâhiren Teşkilât Kanunundaki bu hüküm, İmar Kanunıyla belediyelere tahmil edilen bu mecburi vazifeden belediyeleri vâreste tuttuğu intıbamı vermektedir. Fakat hukukan, bir teşkilât kanunundaki hüküm hususi kanundaki hükmü yürürlükten kaldıramıyacağından bu mecburiyet devam edecektir. Ancak, eğer Bütçe Encüme-

nince fayda mülâhaza edilmiş ve imar plânlarını yapmak ve yaptırmak vazifelerinin doğrudan doğruya İmar ve İskân Vekâletine tahmili maksut bulunmuş ise, bu takdirde buna paralel olarak İmar Kanununun 26 nci maddesinin de tadili icabeder.

Diğer taraftan, Anayasanın tefriki vazaif esasının da dikkate alınması gerekir. Filhaki bu maddenin bu bendi, Anayasanın tefriki vazaif esasına ve İmar Kanununun 29 ncu maddesine aykırı bulunmaktadır. İmar Kanununun 29 ncu maddesi imar plânlarının Nafia Vekâletinin, (Şimdi İmar ve İskân Vekâletinin) tasdikine arz edilmeden önce belediye meclisinin kabulünü şart koşmuştur. Halbuki bu bent belediye meclislerinin kabulü yerine alâkalı idarelerin talebi üzerine ve aynı zamanda mütalâası alındıktan sonra imar plânlarını yapmak ve yaptırmak vazifesini İmar ve İskân Vekâletine tahmil etmiştir. Mütalâa kelimesiyle kabul kelimesi arasında hukukan fark vardır. Mütalâa, imar plânının yapılmasına takaddüm edecektir. İmar plânlarının yapılmasından önce belediye meclislerinin mütalâaları alınacaktır. Halbuki kabulde imar plânları yapıldıktan sonra belediye meclislerine arz edilecek, belediye meclisleri bunun beledi ihtiyaçlara uygun olduğunu tesbit ettikten sonra tasdik edilmek üzere İmar ve İskân Vekâletine arz edecektir.

Birisi, imar plânının yapılmasına takaddüm eden bir tasarruf, diğeri de imar plânı yapıldıktan sonra bu plâna lâhik olacak bir irade beyanıdır. Bu suretle belediyelerin hikmeti vücudu, belediyelerin muhtariyeti, Anayasanın tesbit ettiği tefriki vazaif esasını ihlâl edilmiş olmaktadır. Filhakika bir beldenin ihtiyacını en iyi şekilde takdir edecek heyet belediye mümessilleridir. Beldenin ihtiyaçları, malî imkânlarını dikkate almadan yapılacak imar plânlarının tatbiki vazifesi belediyeye aid olduğuna göre, bu plânların tatbik imkânları muhakkak surette selbedilecektir. Bu maddenin tadili bir taraftan İmar Kanununun 26 ve 29 ncu maddeleri, diğer taraftan Anayasanın tefriki vazaif prensibinin bir zarureti, diğer taraftan imar plânlarının kolaylıkla tatbikinin bir icabı bulunmaktadır.

Bu hususlara taallük etmek üzere bir takrir veriyorum. Dikkate alınmasını Yüksek Heyetten arz ve istirham ederim.

REİS — Nusret Ulusoy, buyurunuz.

NUSRET ULUSOY (Samsun) — Muhterem arkadaşlar, 9 ncu maddenin A bendi mevzuu üzerinde Sayın Vekil Beyin izahatı bizi tatmin etmiş değildir. Çünkü muhterem Paşamızın gayet etraflı izah ettiği veçhile bugün sivil müdafaayı diğer şeyler meyanında mütalâa etmek doğru olmasa gerektir. Turistik ve iktisadi şartları maddenin metninde açıkça zikrettiğimiz halde, sivil müdafa şartlarından bahsedilmemesi ki, buna korkarım lüzumu kadar ehemmiyet vermediğimizi gösterir. Kanunların metni ilerdeki tatbikatta büyük roller oynar. Sayın Vekil Beyin encümünde; «Biz memleketin sivil müdafaasını emir mevzuunda düşünüyoruz.» sözleri de ilerde bir şey ifade etmez. O bakımdan Nafia Encümeninin bu husustaki kaydının madde metnine dereinde isabet ve lüzum vardır.

Keza Bütçe Komisyonu metnindeki son kısmında «Vekiller Heyeti kararı ile, alâkalı vekâletlerin mümessillerinden mürekkep bir heyet kurulur...» denilmektedir.

Acaba diğer şartlar meyanında bu alâkalı vekâletleri kim tayin edecektir?

A bendinin birinci kısmındaki şartların ifadesinde fayda vardır. Ancak (alâkalı vekâletler) tâbirinin açıklanması esastır. Millî Savunma ve Dahiliye Vekâletinin ilgileneceği sivil savunma mevzuunun madde metninde tasrih edilmesi icabeder.

İkinci B bendinde (Böyle plânları yapılmış olan yerlerde şehir, kasaba ve köy imar plânlarıyla tadillerini alâkalı idarelerin mütalâaları alınarak bölge imar plânına uygun olmak üzere re'sen yapmak veya yaptırmak) denilmektedir. Benden evvel konuşan arkadaşım her halde, yanlış anlamadımsa, belediye ve hususi idarelere salâhiyet verilmesi şeklinde müdafaada bulundular. Bugün memleketin imarı arzu ediliyorsa kül olarak kasaba şehir ve köy olarak benimseniyorsa ve bunu bir âmme hizmetinin esaslı bir rüknü olarak kabul ediyorsak, evveliminde düşünülmelidir ki, mahallî idareler keyfiliğe kaçabilir. İmarı ve İmar Kanununu memlekette tahakkuk safhasına getirebilmek için mütalâa ile iktifa etmekte zaruret vardır. Yoksa mahallî idareleri biz serbest bıraktığımız zaman, korkarım ki, İmar Vekâleti sadece nazari olarak

memlekette kurulmuş bir teşkilât olarak kalır.

REİS — Efendim, Riyaset şu anda karar nı sabının ademimevduiyetini tesbit etmiş bulun-

maktadır. Bu sebeple 2 Mayıs Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikadı kapatıyorum.

Kapanma saati : 16,36

5. — SUALLER VE CEVAPLAR

A — TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLARI

1. — *Kars Mebusu Kemal Güven'in, Tuzluca ve Digor kazalarında ortaokul açılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair sualine Maarif Vekili Celâl Yardımcı'nın, tahriri cevabı (7/101)*

19 . III . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine
Aşağıdaki sualin yazılı olarak Sayın Maarif Vekili tarafından cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygılarımla rica ederim.

Kars Milletvekili
Kemal Güven

Kars'ın Tuzluca ve Digor ilçelerinde ortaokul açılması Bakanlıkça düşünülmekte midir? Böyle bir düşünce mevcut ise, iki ilçemizin ortaokula kavuşmaları ne vakit mümkün olacaktır?

T. C.

Marif Vekâleti

28 . IV . 1958

Talim ve Terbiye Dairesi

Sayı : 896

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği Yüksek
Makamına

22 Nisan 1958 tarih ve 7-101/967-3561 sayı ile Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğünde kayıtlı emirleri karşılığıdır :

Kars'ın Tuzluca ve Digor kazalarında ortaokul açılması ile ilgili tahriri sual takririne verilen cevabın ilişikte sunulduğunu en derin saygılarımla arz ederim.

Maarif Vekili
Celâl Yardımcı

Vekâletimiz Kars vilâyetine bağlı Tuzluca ve Digor kazalarının ortaokul ihtiyacı ile öteden beri meşgul olagelmıştır.

Şöyle ki :

Mart 1955 te mahallen yaptırılmak istenen ortaokul binası için «Tuzluca Ortaokul Yap-

tırma Derneği» Başkanı Vahap Akar, vekâletimizden yardım talebinde bulunmuştur. Kars Valiliğine gönderilen 29 Mart 1955 tarihli, 6195 sayılı cevabi yazımızda : Dernek Başkanlığından alınan bu yazıdan bahisle kaza merkezinde inşası düşünülen ortaokul binası plânının vekillüğimizce hazırlanabilmesi ve ikmaline imkân nispetinde yardım yapılabilmesi için, temin edilen arsanın umumi vaziyet plânı ile Hazine adına çıkarılmış tapu kayıt örneğinin yollandığı, 716 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan 3442 sayılı genelge esasları dâhilinde bilgi verilmesi istenilmiş ve bu husus 16 Nisan 1955 tarihli, 7844 sayılı yazı ile Dernek Başkanlığına da bildirilmiştir.

Valilikten alınan 7 . V . 1955 tarihli, 2349 sayılı cevabi yazıda : Hazineye ait 8 000 m² lik bir arsa üzerinde evvelce inşasına başlanan ve toprak seviyesinden 80 cm. yükseklikte bulunan nâtamam bir binanın temellerinden faydalanılmak suretiyle mahallen bir ortaokul binası inşa ettirilmek istenildiği bildirilmiştir. Nâtamam bir binanın tadil ve tevsi suretiyle ortaokula kalbedilebilmesi hususunun mümkün olup olamayacağının tetkiki için binanın tam rölövesine, kesitine, arazi meyillerini gösterir vaziyet plânı ile cephelerini ihtiva eden plânlara lüzum görülmüş, mahallinden getirilen bu plânlar üzerinde yapılan inceleme neticesinde bu nâtamam binanın ortaokul olmak üzere tadil ve tevsi edilmeye elverişli olmadığı anlaşılmış ve keyfiyet 16 Nisan 1956 tarihli 7570 sayılı yazımızla ilgililere duyurulmak üzere Kars Valiliğine tebliğ edilmiştir.

Digor'da ortaokul açılması ile ilgili muhabere gelince :

Ortaokul açılması maksadiyle mahallen hazırlık yapıldığına dair vekillüğimize intikal etmiş bir muamele olmadığından 2 Aralık 1954

tarihli, 29419 sayılı yazımızla keyfiyet Kars Valiliğinden sorulmuştur.

Valilikten alınan 31 . III . 1955 tarihli, 1672 sayılı yazıda, bu kaza merkezinde ortaokul binası yapılması için mahallî bir derneğin teşekkül etmemiş olduğu; 1950 yılında, bölge ilkokulu olarak inşa ettirilen binanın ilkokulun o günkü ihtiyacından fazla olması dolayısıyla yarısının vilâyetçe Adliyeye ve Hükümet tabipliğine tahsis edildiği, halen ilkokulun uygulama bahçesi olarak kullanılan arsanın ilk ve ortaokula kifayet edecek genişlikte bulunduğu bildirilmiştir. Bugün ise beş sınıflı bir ilkokulun bile sıkışık bir durumda bulunduğu bu binada yeni bir ortaokul açacak yer yoktur.

Türkmeşen ile diğer beş köy muhtarının Başvekâlet Yüksek Makamına ve Dahiliye Vekâletine, bu binada ortaokul açılması yolunda yaptıkları müracaatler vekillliğimize intikal ettikten sonra Kars Valiliğine gönderilen 15 Şubat 1957 tarihli, 3436 sayılı yazımızda, Digor kazası merkezinde şimdilik ortaokul açılmasının mümkün olamayacağı, başka kaza merkezlerinde olduğu gibi vekillüğümüzden yapılacak yardımlardan da faydalanılmak suretiyle mahallen bir ortaokul binası inşa ettirilmek istendiği takdirde 716 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan 3442 sayılı genelge esasları dâhilinde bilgi verilmesinin ilgililere tebliği hususu bildirilmiştir.

Halen ortaokulu bulunmayan 113 kaza merkezi arasında bu iki kaza merkezi de vardır.

Tuzluca ve Digor kaza merkezlerinde birer ortaokul binası yaptırılmak maksadiyle mahallen teşebbüslere geçildiği takdirde müteşebbis derneklere vekillüğümüzce gerekli yardım yapılacaktır.

Mahallen bir ortaokul binası inşa edilememesi halinde bu iki kazanın ortaokul binasının inşaatı şüphesiz vekillüğümüzce ele alınacaktır. Ancak, 1958 bütçesiyle alınan yapı ödeneği geçen yıllarda ihalesi yapılarak inşalarına başlanan binaların ikmallerine tahsis edilmiş olduğundan bu yıl ödenek ayrılmasına imkân görülememektedir.

Önümüzdeki yıllar bütçeleriyle yeni inşaat için kâfi miktarda ödenek sağlanabildiği takdirde bu kazalarımızın ortaokula kavuşturulması için binalarının inşası cihetine gidilecektir.

2. — *Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun, Beypazarı kazasına bağlı bâzı köylerde halka toprak tevziinin düşünülüp düşünülmediğine dair sualine Devlet Vekili Muzaffer Kurbanoğlu'nun tahriri cevabı (7/117)*

7 . IV . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reislğine
Aşağıdaki sorunun Devlet Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygılarımla rica ederim.

Ankara Milletvekili
Mehmet Ali Ceritoğlu

Beypazarı ilcesine bağlı Kayabükü, Köşebükü ve Ulucak, Tahtani köyleri içindeki başka şahıslara aidolan araziye tamamen su basmıştır. Yarıcılıkla geçinen ve 4 sene evvelki arazi müracaatlerine hâlâ bir cevap verilmeyen bu köyler halkına toprak tevzii düşünülmemekte midir?

T. C.

Başvekâlet

29 . IV . 1958

Toprak ve İskân İşleri

Genel Müdürlüğü

Şubesi : 1

Dosya No: 3106 - 6

Genel sayı: 3351, 13445

T. B. M. M. Yüksek Reslğine

11 . IV . 1958 tarih ve 1075 - 4029/7-117 sayılı yazıları k:

Beypazarı kazasına bağlı Kayabükü, Köşebükü ve Ulucaktahtani köylerinde oturup arazileri tamamıyla su altında kalan kimselere toprak tevzii düşünülüp düşünülmediği hakkında Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun sual takririne verilen cevabın ilişikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Devlet Vekili
M. Kurbanoğlu

Beypazarı kazasına bağlı, bâzı köylere gösterilen sebeplerden dolayı toprak verilip verilmeyeceği hakkında Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun yazılı sual takririne cevaptır.

Beypazarı kazasına bağlı Kayabükü, Köşebükü ve Ulucaktahtani köylerinde oturup, Sarıyar Barajının inşası dolayısıyla arazileri göl sahası içinde kalanlar, bu arazilerine mukabil bedelini almayı tercih ettiklerinden ayrıca arazi verilmemiştir.

Ancak, 6541 sayılı Barajlar Kanunu mucibince adı geçen köylerde müstemirren bir sene-den fazla bir zamandan beri oturan, ev ve arazisi bulunmayanlardan Kayabükü'nden 30, Köşebükü'nden 26 ve Ulucaktahtani köyünden de 20 aile olmak üzere ceman 76 ailenin Polatlı kazasına bağlı Sarıoba köyünde kadastroca Ha-

zine adına tesbit edilen arazinin ihtilâfi halledilmiş ise; bu köye, olmadığı takdirde mezkûr kazada faaliyette bulunan üç toprak komisyonunun çalışma bölgelerinde tesbit edilecek başka araziden bu sene behemehal topraklandırılmaları 1. IV. 1958 tarih ve 3106-6/2643 sayı ile Ankara Valiliğine yazılmıştır.

TASHİHLER

Bu İnikat zabıt ceridesinin sonuna merbut 90 S. Sayılı matbuada aşağıdaki tashihler yapılacaktır :

Sayfa	Sütun	Satır	Yanlış	Doğru
2	2	2	muzaaf	muzaf
2	2	28	etmesinden	etmemesinden
3	1	14	bağlanmamış	bağlanamamış

Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 53 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki 6741 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin tefsiri hakkında takriri ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (4/18)

21 . XII . 1957

Yüksek Reisliğe

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 53 ncü maddesine bir fıkra ekliyen 6741 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin tefsiri hakkındaki takririmi ilişik olarak sunuyorum.

Gereğinin ifasını saygılarımla rica ederim.

Trabzon Mebusu
Mahmut Goloğlu

Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun takriri

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 53 ncü maddesine bir fıkra ekliyen 6741 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde :

«Asgari beş sene emekliliğe esas bir hizmette bulunmak şartıyla tedavisi gayrimümkün bir mâlûliyete duçar olup her hangi bir şekilde kazanç ve başkasının yardımı olmaksızın idamei hayat imkânı kalmıyan âdi mâlûllere mezkûr kanunun 48 nci maddesinde yazılı hususlar nazarı dikkate alınmak suretiyle 15 sene fiilî hizmeti bulunan mâlûller gibi maaş tahsis olunur. Ancak, bu maaş dul ve yetimlere intikal etmez.» denildikten sonra muvakkat maddede; «Bu kanunun neşrinden evvel birinci maddede yazılı fıkrada belirtilen şekilde âdi mâlûliyete düşmüş olup da hizmet müddetlerinin 15 yıldan az olması sebebiyle aylık bağlanmamış olanlar da bu kanun hükümlerinden faydalanırlar.» denilmektedir. İşbu muvakkat maddenin gayesi; gayet aşikâr olarak, evvelki mâlûllerle sonrakiler arasında hak ve adalet bakımından müsavâtı teminden ibarettir ve yine pek tabii olarak, kanun metnindeki ifadenin sarahatinden de anlaşılacağı üzere; (Bu kanunun neşrinden evvelki) bütün, aynı vasıflı mâlûllere şâmidir.

Durumun ve mevzuatın şu sarahat ve aşikârlığına rağmen Emekli Sandığı Müessesesi (Bu kanunun neşrinden evvelki) tâbirini kendi anlayışıyle ancak 1 . I . 1950 ye kadar götürmektedir. Yukarıda bahsedilen hükmü koyan 6741 sayılı Kanunun 5434 sayılı Kanuna ek olması ve 5434 sayılı Kanunun da 1 . I . 1950 tarihinde meriyete girmesi müesseseyi bu düşünceye sevk etmekte imiş. Halbuki 6741 sayılı Kanunun muvakkat maddesinde böyle tahdidi bir ifade mevcudolmadığı gibi vâzu kanunun maksadının da bugün mevcut (mâlûlen emekli) nizamında ikiliğe sebebiyet vermemek olduğuna göre ancak 1 . I . 1950 ye kadar geri gidip ondan evvelkileri mağdur durumda bırakmayı da düşünmemiş olmak lâzımgelir.

Bununla beraber meselenin katî olarak halli için 6741 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin aynı vasıftaki mâlûllerden 1 . I . 1950 ye kadar olanlara mı, yoksa hepsine mi şâmil olduğunun tefsir yoluyla halli için gereğinin yapılmasına müsaadelerini saygılarımla rica ederim.

Trabzon Mebusu
Mahmut Goloğlu

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Esas No. 4/18
Karar No. 23

24 . II . 1958

Yüksek Reisliğe

Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, T. C. Emekli Sandığı Kanununun 53 ncu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki 6741 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin tefsiri hakkındaki tavrı encümenimizde alâkalı Hükümet müessillerinin de iştirakleriyle tetkik ve müzakere olundu.

Her ne kadar tefsirlerde olduğu gibi bir kanuna yapılan eklerle kanunlarda yapılan alelümum tadillerin asli kanunun meriyet tarihinden evvel teşmili caiz değilse de kanun tedvinine aykırı olmakla beraber 6741 sayılı Kanunun muvakkat maddesinde «bu kanunun neşrinden evvel birinci maddede yazılı fıkralarda belirtilen şekilde âdi mâlûliyeteye düşmüş olup da hizmet müddetlerinin 15 yıldan az olması sebebiyle aylık bağlanmamış olanlar da bu kanun hükümlerinden faydalanır» denmekte ve bu suretle makale yapılan teşmilin kanunun meriyet tarihi ile takyidine dair hükmü ihtiva etmemesi müvacehesinde meriyet tarihinden evvelki zamanda

mâlûliyetleri tesbit edilmiş olanlara veya o zamana muzaaf olmak üzere tesbit edileceklerle de teşmili lâzımgöleceği cihetle tefsire mahal olmadığı neticesine varılmıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi olunmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Maliye En. Reisi

M. M.

Bursa

Diyarbakır

K. Yılmaz

M. Hüsrev Ünal

Kâtip

Artvin

Manisa

H. Çeltikçioğlu

S. Akdağ

Çorum

Kars

C. Köstekçi

O. Yeltekin

Kırklareli

Kütahya

M. A. Ceylan

K. Özer

(İmzada bulunamadı)

Samsun

Zonguldak

A. Saraçoğlu

A. Akın

(İmzada bulunamadı)

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 4/18
Karar No. 48

9 . IV . 1958

Yüksek Reisliğe

Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 53 ncu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki 6741 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin tefsiri hakkındaki tavrı Maliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla, tavrı sahibi ve Maliye Vekâleti mümes-sili hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Teklif sahibi Mahmut Goloğlu, 6741 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin 1 . I . 1950 tari-

hinden evvel de şâmil bulunduğu bahsile Emekli Sandığı'nın yanlış tatbikatının tefsir yoluyla düzeltilmesini istemektedir.

Maliye Komisyonu; muvakkat madde ile makale yapılan teşmilin, kanunun meriyet tarihi ile takyidine dair hükmü ihtiva etmesinden dolayı 5434 sayılı Kanunun meriyet tarihinden evvelki zamanda mâlûl olanlara da teşmili lâzımgöleceği cihetle tefsire mahal olamadığı kararına varmıştır.

Encümenimizde cereyan eden müzakereler-

den sonra 6741 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde «aşgari beş sene emekliliğe esas bir hizmette bulunmak şartıyla tedavisi gayrimümkün bir mâlûliyete düçar olup her hangi bir şekilde kazanç ve başkasının yardımı olmaksızın idamei hayat imkânı kalmıyan âdi mâlûllere mezkûr kanunun 48 nci maddesinde yazılı hususlar nazarı dikkate alınmak suretiyle (15) sene fiili hizmeti bulunan mâlûller gibi maaş tahsis olunur» hükmü vaz' olunduktan sonra muvakkat maddede «bu kanunun neşrinden evvel birinci maddede yazılı fıkrada belirtilen şekilde âdi mâlûliyete düşmüş olup da hizmet müddetlerinin (15) yıldan az olması sebebi ile aylık bağlanmamış olanlarda bu kanun hükümlerinden faydalanırlar» denilmekte olmasına göre muvakkat maddenin açık hükümleri muvacehesinde şümulünün 5434 numaralı Kanunun meriyet tarihi olan 1.I.1950 tarihi ile tahdidolunması kanunun sarîh hükmüne uygun bulunmadığından maddenin sarahati muvacehesinde tefsire mahal olmadığına karar verilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Mazbata M.	
Balıkesir	Zonguldak	Afyon K.
H. İmre	S. Ataman	M. A. Ülgen
Antalya	Artvin	Çankırı
K. Akmanlar	Y. Gümüşel	F. Arkan
Çorum	Diyarbakır	Erzincan
Y. Gürsel	H. Turgut	R. Bayındır
İzmir	İzmir	Kayseri
D. Akbel	B. Bilgin	O. Kavuncu
Konya	Manisa	Nevşehir
N. Tahralı	S. Mıhçıoğlu	N. Önder
Niğde	Ordu	Rize
N. Gürsoy	A. H. Onat	İ. Akçal
Sakarya	Siird	Siird
S. Dinçer	B. Erden	M. D. Süalp
Tekirdağ	Trabzon	Van
Z. Erataman	İ. Şener	F. Melen
	Yozgad	
	T. Alpay	

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The records should be kept up-to-date and should be easily accessible to all relevant parties.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. These methods include direct observation, interviews, and the use of specialized software. Each method has its own strengths and weaknesses, and it is important to choose the most appropriate one for the specific situation.

3. The third part of the document describes the process of data analysis. This involves identifying patterns and trends in the data, and then using statistical techniques to test hypotheses. The results of the analysis should be presented in a clear and concise manner, using tables and graphs where appropriate.

4. The fourth part of the document discusses the importance of communication in the research process. This involves keeping all relevant parties informed of the progress of the research, and being open to feedback and suggestions. Communication is also important for ensuring that the research is conducted in an ethical and transparent manner.

5. The fifth part of the document concludes with a summary of the key findings and a discussion of their implications. It is important to highlight the strengths and limitations of the research, and to provide a clear and concise summary of the results.

6. The sixth part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The records should be kept up-to-date and should be easily accessible to all relevant parties.

7. The seventh part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. These methods include direct observation, interviews, and the use of specialized software. Each method has its own strengths and weaknesses, and it is important to choose the most appropriate one for the specific situation.

8. The eighth part of the document describes the process of data analysis. This involves identifying patterns and trends in the data, and then using statistical techniques to test hypotheses. The results of the analysis should be presented in a clear and concise manner, using tables and graphs where appropriate.

9. The ninth part of the document discusses the importance of communication in the research process. This involves keeping all relevant parties informed of the progress of the research, and being open to feedback and suggestions. Communication is also important for ensuring that the research is conducted in an ethical and transparent manner.

10. The tenth part of the document concludes with a summary of the key findings and a discussion of their implications. It is important to highlight the strengths and limitations of the research, and to provide a clear and concise summary of the results.